

## Levelek – válaszok

Somfai Bélának a *Humanae Vitae*. Egy enciklika, amely megosztotta az egyházat című cikke kapcsán számos gondolat, kérdés merült fel bennem. Ami nagyon érzékenyen, mondhatni fájdalmasan érintett, azt talán két pontban foglalnám össze.

1. Az elsőre inkább csak utalok. Ez a finom, mondhatni kiszámítottan finom kritikai hangvétel, amellyel az elfogulatlanság tónusa mögött is jól érzékelhetően elhatárolja magát a szerző a Tanítóhivattól (legalábbis ebben a kérdésben). Ezt most nem részletezném, bár érdekes volna okait mind „ott” (a szerzőben), mind pedig „itt” (bennem) feltárni.

2. Sokkal inkább izgat a másik kérdéskör, amely az összefoglalónak tekinthető utolsó előtti bekezdésben foglaltak nyomán merül fel. Izgat ez azért is, mert — szerintem — az (egyoldalú) megalapozottság látszatával kikezdi a házasság szentségével kapcsolatos katolikus tanítást. Kérdéseim, melyek értetlenségem és — talán — más alapokon nőtt, kapott hitem következtében nem hagynak nyugodni, a következők:

I. „Napjainkban már sokan túlhaladtak a *Humanae Vitae*-ben kifejtett erkölcsi állásponton” — kijelentéshez csak annyit: Valóban túlhaladtak? Hol az innen, és hol a túl? Ahhoz, hogy ezt kimondhassuk, csakugyan tisztán tűnik minden? Csak a Tanítóhivatal kőtheti az ebet a karóhoz? A „napjainkban már” enyhén szólva megtévesztő fordulatával és az „előrehaladással” kapcsolatban itthon sok keserű tapasztalatot szerezünk. De ezen túlmenően: a nyugati társadalom — ha lehet ilyenről beszélni — valóban mindenben előbbre tart? Bevallom, nekem ezzel kapcsolatban súlyos kételyeim vannak.

II. A kijelentést (az előzőt) értem, ha a következő kérdés szónoki fordulatával érkelem: „Felvetődik tehát az a kérdés is, hogy vajon ennek az álláspontnak a védelme nem az -idők jelének- félreismerését jelenti-e?”

Igen. Föl kell merülnie ennek a kérdésnek is. De nem gondolnám, hogy meggyőző érv az igenlő válasz mellett az, hogy (az emberi szexualitás) „...biológiai épsége alapján történő értékelése, vagy pusztán a házasság keretei közötti elismerése nagyon is merev és szűkkörű beállítottságnak tűnik a legtöbb keresztény és nagyon sok római katolikus számára is”.

Biztos, hogy az a nagyon sok római katolikus és keresztény jól látja? Az szinte elfogadhatatlan, hogy egy kisebbség menti át az igazi gondolkodást? Nem az van mögötte, hogy az ember ki akarja párnázni a Mennyrországba vezető utat?

Nem lehetséges, hogy egy zavaros, de „legálzálandó” családkép is ott van e kérdés mögött?

III. Az egyháznak nem Isten szavát, az evangéliumot kell hirdetnie?

Az egyház erkölcsi tanításának valóban számolnia kell a szexuális forradalom következményeivel, és az erkölcsi tanítás keretein belül kell kezelnie, elemezve a homoszexualitást és a szétbomló házasságokat?

Az egyházi tanítás valóban „a modern lélektan és társadalomtudomány ismereteinek hagyományunkkal való szintézise...” kell hogy legyen?

Úgy gondolom, az egyház nem tehet mást, mint hirdeti, kinyilvánítja azt, amit Isten emberhez méltónak tart. Hirdeti a házassággal, ill. a szexualitással kapcsolatban Isten tervét. És ez valóban az, ami a cikk végén, az utolsó bekezdésben az Enciklika „prófétikus jellegű tanításának” summázásában van összefoglalva.

IV. Biztos, hogy a szerző által felsorolt problémák égető és létező problémák. Bizonyos, hogy ezekkel nemcsak számolni, de foglalkozni kell. De semmiképp sem egy szentségi kapcsolat alternatíváiként.

Az evangélium mindenkihez szól. Azokhoz is, akik a szexuális kapcsolataikban a házasságon kívül próbálkoztak. Szabad-e táplálni bármilyen módon azt a tévhitet, hogy aki az isteni tervtől eltérően próbálkozik, az azért nincs is olyan messze az üdvösségtől? Természetesen nem tudjuk, ki a jó, ki a rossz (csak a Szentlélek által). Isten pedig mindenkit irgalmasan ítél meg. De Isten irgalmassága feljogosíthat-e arra, hogy kétségbe vonjuk: a jó és a rossz között áthatolhatatlan és összemoshatatlan különbség van.

V. És még valami. Nem egy (a II. Vatikáni zsinat előtti) szemlélet az, amely azt boncolgatja: meddig lehet elmenni bűn nélkül a szexuális kapcsolatban, és nem azt, hogy hogyan lehet egyértelműen Jézus Krisztussal való személyes kapcsolatban megélni házasság vagy nem házasság életünket? Egy vallomással zárom soraimat.

Attól, amit ideálisnak tartanánk feleséggel, a mi házasságunk is különbözik. A magam részéről tudom, hogy feleségemhez való több közeledésem sem volt mindenben Istennek tesző. De azt is tudom, hogy csak azért tudott egy-egy ilyen aktus is pozitívan beépülni házasságunkba, mert a kiengesztelődés szentségében az Úr Jézus elé vittem. Bizonyos vagyok benne, hogy bukásaink, bűneink beismerésének, a gyónásban való kiengesztelődésnek a gyakorlata többet gyógyít valamennyi keresztény ember szívében, mint a bűn és az Isten szándéka szerinti élet közötti szakadék látszólagos „leszükitése” vagy összemossa.

Németh Béla